

महानिर्मिती कंपनीकडून त्यांच्या मालकीच्या
राज्यातील विविक्षित जागावर एकूण ३९०
मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यास
शासनाची मंजूरी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सौरप्र-२०२०/प्र.क्र.१३०/ऊर्जा-७

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक:- २९ सप्टेंबर, २०२१.

वाचा :-

- १) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०१५/प्र.क्र.४९/ऊर्जा-७, दि.२०.०७.२०१५
- २) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०१५/प्र.क्र.४९/ऊर्जा-७, दि.०९.०९.२०१५
- ३) उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०१६/प्र.क्र.१०/ऊर्जा-७, दि.३.१२.२०१६
- ४) महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी, मुंबई यांचा प्रस्ताव क्र. मु.अ./सौर-प्र/म.शा./३९० मे.वॉ.प्रकल्प / म.शा.मंजूरी व भाग भांडवल, दिनांक १७ जुलै, २०२०
- ५) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र.अपाऊ-२०२०/प्र.क्र.१३७/ऊर्जा-७, दि.३१.१२.२०२०

प्रस्तावना:-

नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून वीजनिर्मितीचे अनन्यसाधारण महत्त्व लक्षात घेऊन केंद्र शासनाने अशा ऊर्जास्रोतांद्वारे देशात सन २०२२ पर्यंत १७५ गिगावॉट एवढी वीज निर्मितीचे उद्दिष्ट असलेले धोरण जाहीर केले आहे. यामध्ये १०० गिगावॉट सौरऊर्जा निर्मितीचा समावेश आहे. त्यादृष्टीने देशभरात व राज्यामध्ये नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून वीज निर्मितीचे कार्यक्रम हाती घ्यावयाचे आहेत.

२. सन २०१५ च्या धोरणांतर्गत ७,५०० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा वीजनिर्मिती प्रकल्प महाराष्ट्रात विकसित करण्याचे नियोजन होते. यापैकी २५०० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा पासून वीज निर्मिती प्रकल्प राज्याच्या महानिर्मिती कंपनीकडून त्यांचे येऊ घातलेले नित्यनूतनशील ऊर्जानिर्मिती बंधन (Renewable Generation Obligation) पूर्ण करण्यासाठी सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी (Public Private Partnership) पद्धतीने विकसित करण्याचे प्रस्तावित होते. उर्वरित ५००० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जेपासून वीज निर्मिती प्रकल्प इतर प्रकल्प विकासकाकडून विकसित करण्यात नियोजित आहे. या धोरणांतर्गत सार्वजनिक खाजगी भागीदारी (Public Private Partnership) पद्धतीने विकसित होणाऱ्या सौर ऊर्जेपासून वीज निर्मिती प्रकल्पातील वीज राज्याच्या महावितरण कंपनीकडील नित्यनूतनशील ऊर्जा खरेदी बंधन (Renewable Purchase Obligation) पूर्ण करण्यासाठी वापरली जाईल. या विजेचा खरेदी दर वीज नियामक आयोगाने ठरवलेल्या अधिमन्य दरानुसार राहील. संदर्भ अनुक्रमांक ३ येथील शासन निर्णयानुसार महानिर्मिती कंपनीला दिलेल्या सौरऊर्जेच्या २५०० मेगावॉट उद्दिष्ट पैकी ५०० मेगावॉट क्षमतेचे प्रकल्प Engineering Procurement and Construction (EPC) तत्वावर विकसित करून त्यांनी निर्माण केलेली वीज महावितरण कंपनी द्वारा खरेदी करण्यात येईल.

३. राज्याच्या अपारंपारीक ऊर्जा धोरणानुसार सौर ऊर्जा प्रकल्पाच्या विकासाच्या अनुषंगाने जि. वाशिम येथे वाशिम-१ या प्रकल्पांतर्गत १३० मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे दुधखेडा येथे ६० मेगावॉट , मौजे परडी ताकमोर ३० मेगावॉट, मौजे कंझारा येथे ४० मेगावॉट), जि. वाशिम येथे वाशिम-२ या प्रकल्पांतर्गत ४० मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे बाभूळगांव व मौजे सायखेडा येथे प्रत्येकी २० मेगावॉट), मौजे कचराळा जि. चंद्रपूर येथे १४५ मेगावॉट आणि जि. यवतमाळ या प्रकल्पांतर्गत ७५ मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे मंगलादेवी येथे २५ मेगावॉट, मौजे पिंपरी इजारा येथे २५ मेगावॉट व मौजे मालखेड येथे २५ मेगावॉट) असे एकूण ३९० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प के.एफ.डब्ल्यू. (KfW) बँक, जर्मनीचे कर्ज व महानिर्मितीच्या स्वभागभांडवलातुन EPC तत्वावर उभारण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

शासन निर्णय:-

जि. वाशिम येथे वाशिम-१ या प्रकल्पांतर्गत १३० मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे दुधखेडा येथे ६० मेगावॉट , मौजे परडी ताकमोर ३० मेगावॉट, मौजे कंझारा येथे ४० मेगावॉट), जि. वाशिम येथे वाशिम-२ या प्रकल्पांतर्गत ४० मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे बाभूळगांव व मौजे सायखेडा येथे प्रत्येकी २० मेगावॉट), मौजे कचराळा जि. चंद्रपूर येथे १४५ मेगावॉट आणि जि. यवतमाळ या प्रकल्पांतर्गत ७५ मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे मंगलादेवी येथे २५ मेगावॉट, मौजे पिंपरी इजारा येथे २५ मेगावॉट व मौजे मालखेड येथे २५ मेगावॉट) असे एकूण ३९० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाची पुढीलप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. ३९० मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांकरीता KfW यांचे नवीन कर्ज मिळविण्याकरिता वेळोवेळी पत्र व्यवहार करण्यात आला आहे. सदर कर्जाच्या सुचक अटीनुसार KfW यांनी नवीन कर्जाकरीता त्यांच्याच यापुर्वी शासनास सौर ऊर्जा प्रकल्पासाठी उपलब्ध केलेल्या जुन्या कर्जाच्या व्याज दरच्या तुलनेत सवलतीच्या व्याज दराचा प्राथमिक प्रस्ताव दिलेला आहे. यापुर्वीच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांकरीता KfW यांनी पुरविलेल्या प्रकल्प सहाय्य कराराचा व्याज दर १.९६ % प्रति वर्ष इतका असून त्याच्या तुलनेत ३९० मेगावॉट क्षमतेच्या प्रकल्पांकरीता KfW यांनी नवीन कर्जाच्या प्राथमिक प्रस्तावानुसार व्याज दर ०.०५ % प्रति वर्ष इतका दिलेला आहे, त्यामुळे ते फायदेशीर आहे. दि.२२.०६.२०२१ रोजी KfW यांच्या सुचनेनुसार महानिर्मितीने सदर ३९० मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांकरीताचा “प्रकल्प प्राथमिक अहवाल” भारत सरकारच्या कार्यापद्धतीनुसार Department Of Economic Affairs (DEA) यांच्या पोर्टलवर अपलोड केला आहे.

३. सदर ३९० मेगावॉट क्षमतेकरीता KfW यांनी नाविन्यपूर्ण प्रकल्पाच्या अटीनुसार प्रत्येक प्रकल्प क्षमतेच्या २०% प्रमाणे, प्रत्येक प्रकल्प क्षमतेत १०% ड्राय क्लिनिंग (DRY CLEANING) व १०% अग्निवोल्टाईक (AGRIVOLTAIC) बदल करण्याचे बंधनकारक केले आहे. त्यापैकी १०% अग्निवोल्टाईक (AGRIVOLTAIC) बाबतची अट शिथील करण्यात आलेली आहे व एकूण ३९० मेगावॉट प्रकल्प क्षमतेच्या १०% ड्राय क्लिनिंग (DRY CLEANING) करण्यास सहमती दर्शविली आहे. सदर नाविन्यपूर्ण प्रकल्प अटीनुसार ३९० मेगावॉट क्षमतेकरीता निविदा व करारनामा यांचे मसुदा तयार करून ना हरकतीकरीता

KfW यांना सादर केले आहेत. तसेच सदर ना हरकत प्राप्त झाल्यावर महानिर्मिती कंपनीच्या ताब्यात असलेल्या जमिनीवर एकूण ३९० मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांकरीता EPC पद्धतीने अंमलबजावणी करण्याकरीता लवकरच आंतरराष्ट्रीय स्पर्धात्मक बोली पद्धतीने निविदा मागवण्यात येतील.

४. सदर कर्जाची रक्कम KfW यांचेकडून केंद्र शासनाला प्राप्त होईल. केंद्र शासन सदर निधी रक्कम राज्य शासनाला उपलब्ध करून देईल. राज्य शासन सदर निधी महानिर्मिती कंपनीला उपलब्ध करून देईल. कर्जाची परतफेड महानिर्मिती कंपनीकडून राज्य शासन, राज्य शासनाकडून केंद्र शासन आणि केंद्र शासनाकडून KfW यांना करण्यात येईल. त्यासाठी आवश्यक असणारे करार करण्यात येतील.

५. केंद्र शासनाकडून प्राप्त होणारा निधी विभागाच्या मागणी क्रमांक के-११, लेखाशिर्ष ६८०१ वीज प्रकल्पासाठी कर्जे, १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमांना कर्जे, (००) (०४) सौर ऊर्जा प्रकल्पासाठी के.एफ.डब्ल्यू. जर्मन बँकेकडून महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनीला कर्जे (कार्यक्रम) (६८०१०६६५), ५५ कर्जे व आगाऊ रकमा या मार्फत महानिर्मिती कंपनीने उपलब्ध करण्यात येईल. तसेच त्याची परतफेड लेखाशिर्ष ६८०१ वीज प्रकल्पासाठी कर्जे, १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमांना कर्जे, (००) (०२) महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनीला सौर ऊर्जा प्रकल्पासाठी कर्जे (६८०१५१४८) या लेखाशिर्षाखाली करण्यात येईल.

६. महानिर्मिती कंपनीच्या ताब्यात असलेल्या जमिनीवर KfW यांच्या नवीन कर्जाद्वारे EPC पद्धतीने विकसित करावयाच्या प्रस्तावित ३९० मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पासाठी लागणारा निधीचा तपशील खालील प्रमाणे:

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	प्रकल्प क्षमता (मेगावॉट)	अंदाजे निव्वळ प्रकल्प निविदा खर्च (रु.कोटी)	प्रकल्पाचा अंदाजे एकूण खर्च (रु.कोटी) जमीन खरेदी, वीज निष्कासन व्यवस्था व इतर खर्चासहित	KfW बँक कडून मिळणारे कर्ज (रु.कोटी) (अंदाजे प्रकल्प निविदा खर्चाच्या ८५ टक्के)	महानिर्मितीचे अंदाजे भाग भांडवल (रु.कोटी) (ब वजा क)
			अ	ब	क (अ च्या ८५ %)	ड (ब वजा क)
०१	वाशिम- १, (मौजे दुधखेडा येथे ६० मेगावॉट, मौजे परडी ताकमोर ३० मेगावॉट, मौजे कंझारा येथे ४० मेगावॉट), जि. वाशिम	१३०	४७०.६०	५५४.१६	४००.०१	१५४.१५
०२	वाशिम- २ (मौजे बाभूळगांव व मौजे सायखेडा येथे प्रत्येकी २० मेगावॉट) जि. वाशिम	४०	१४४.८०	१५५.४७	१२३.०८	३२.३९
०३	मौजे कचराळा जि. चंद्रपूर	१४५	५२४.९०	५६८.६९	४४६.१७	१२२.५२
०४	जि. यवतमाळ (मौजे मंगलादेवी येथे २५ मेगावॉट, मौजे पिंपरी इजारा येथे २५ मेगावॉट व मौजे मालखेड येथे २५ मेगावॉट)	७५	२७१.५०	२८५.९०	२३०.७८	५५.१२
एकूण		३९०	१४११.८०	१५६४.२२	१२००.०४	३६४.१८

उपरोक्त वस्तुस्थितीस अनुसरून खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे:-

- अ. महानिर्मिती कंपनीच्या ताब्यात असलेल्या जमिनीवर Engineering Procurement and Construction (EPC) तत्वावर उभारणी करावयाच्या प्रस्तावित जि. वाशिम येथे वाशिम-१ या प्रकल्पांतर्गत १३० मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे दुधखेडा येथे ६० मेगावॉट , मौजे परडी ताकमोर ३० मेगावॉट, मौजे कंझारा येथे ४० मेगावॉट), जि. वाशिम येथे वाशिम-२ या प्रकल्पांतर्गत ४० मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे बाभूळगांव व मौजे सायखेडा येथे प्रत्येकी २० मेगावॉट), मौजे कचराळा जि. चंद्रपूर येथे १४५ मेगावॉट आणि जि. यवतमाळ या प्रकल्पांतर्गत ७५ मेगावॉट क्षमतेचे (मौजे मंगलादेवी येथे २५ मेगावॉट, मौजे पिंपरी इजारा येथे २५ मेगावॉट व मौजे मालखेड येथे २५ मेगावॉट) असे एकूण ३९० मेगावॉट क्षमतेचे सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यासाठी शासनाची प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
- आ. सदर प्रस्तावित ३९० मेगावॉट क्षमतेच्या सौर प्रकल्पांकरीता एकूण प्रकल्प खर्च रुपये १५६४.२२ कोटी पैकी प्रकल्पाच्या निविदा किंमतीच्या म्हणजेच रुपये १४११.८० कोटी च्या ८५% रक्कम रुपये १२००.०४ कोटी (अंदाजे १५० मिलियन युरो) इतके कर्ज ०.०५% प्रतिवर्ष या दराने कमाल १२ वर्षात परतफेड करण्याच्या अटीवर नवीन कर्ज KfW यांच्याकडून मिळविण्याकरीता शासनाची मंजुरी देण्यात येत आहे. या करिता राज्यशासनाद्वारे करण्यात येणाऱ्या अनुषंगीक करार केंद्र शासनाच्या समन्वयाने व वित्त विभागाच्या सहमतीने करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- इ. सदर महानिर्मिती कंपनीमार्फत EPC तत्वावर उभारणी करावयाच्या ३९० मेगावॉट क्षमतेच्या सौर ऊर्जा प्रकल्पांकरीता कर्जाव्यतिरीक्त लागणारे भाग भांडवल स्वरूपात अंदाजे रु. ३६४.१८ कोटी महानिर्मिती कंपनीकडून सदर रक्कम त्यांच्या अंतर्गत स्रोतांतून अथवा वित्तिय संस्थाकडून कर्जाद्वारे उभारून सदर प्रकल्पाचे काम पुर्ण करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ई. KfW यांचेकडून घेतलेल्या कर्जाची परतफेड महानिर्मिती कंपनीद्वारे राज्यशासनामार्फत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

हा सदर शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग परिपत्रक क्रमांक: मुसका-२०१५/ई-१५७११०/का-१, दिनांक २५ ऑगस्ट, २०१५ मधील सूचनांस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२१०९२९१७१४१६६४१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र. पुं. बडगेरी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत महिती तथा आवश्यक कार्यवाहीकरीता,

१) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,

- २) मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) सर्व मंत्री / सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
- ४) विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधान भवन मुंबई,
- ५) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधान भवन, मुंबई,
- ६) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- ७) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ८) Joint Secretary-BC, Department of Economic Affairs, Room No: 39-B, North Block, New Delhi - 110001 Fax: 2309 2024
- ९) Joint Secretary-IR, Ministry of New and Renewable Energy, Block-14, CGO Complex, Lodhi Road, New Delhi-110003.
- १०) प्रधान सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १२) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- १३) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १४) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १५) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-१/२,
- १६) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर-१/२,
- १७) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- १८) अधिदान व लेखा अधिकारी, बांद्रा, मुंबई
- १९) सचिव, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई,
- २०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सूत्रधारी कंपनी मर्या., मुंबई,
- २१) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्या., मुंबई,
- २२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २३) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २४) महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), पुणे,
- २५) ऊर्जा प्रभागातील सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २६) निवड नस्ती, ऊर्जा-७, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.